

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Civilietas>Procedūru termiņi

Procedūru termiņi

Austrija

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Austrijas tiesībās pastāv dažādi termiņu veidi.

Tiek izšķirti procesuālie termiņi, t. i., termiņi, kuros pusei vai citai tiesas procesā iesaistītajai personai vajag vai ir pienākums noteiktā kārtā rīkoties procesa nolūkā, un materiālo tiesību termiņu, t. i. termiņi, kuros konkrētajam notikumam ir jābūt notikušam, lai radītu noteiktas materiālās sekas juridiskās sistēmas ietvaros (piem., termiņš, kādā ir iesniedzama prasība par pārkāpumu saskaņā ar Civilprocesa kodeksa (ZPO) 454. pantu vai kādā ir jāizsniedz īrniekiem brīdinājums saskaņā ar ZPO 560. pantu). Svarīgi atzīmēt, ka pasta piegādei nepieciešamais laiks netiek ietverts procesuālajos termiņos, bet tiek ietverts materiālo tiesību termiņos. Tas nozīmē, ka tiek uzskatīts, ka pārsūdzība ir iesniegta laikā, ja tā ir nosūtīta pārsūdzības iesniegšanas procesuālā termiņa pēdējā dienā (pasta zīmoga datums), pat ja tiesa to saņem krietnu laiku pēc minētā termiņa beigām.

Atšķirība ir arī tajā, vai termiņš noteikts tieši tiesību aktos (piem., pārsūdzības iesniegšanas termiņi), vai tos nosaka tiesnesis, vadoties pēc vajadzības atsevišķā lietā (piem., termiņš, kādā iemaksājams nodrošinājums izdevumu segšanai). Abu šo termiņu veidu apvienojums ir instrukīvie termiņi, kad tiesību aktos ir noteikts tikai termiņa ietvars (minimālais, maksimālais vai aptuvenais termiņš, kā tas ir ZPO 257. panta 1. punktā attiecībā uz pirmstiesas sēdes dienu).

Absolūtos termiņus nosaka pēc to beigu termiņa (parasti kalendārā diena); relatīvos termiņus nosaka, norādot to ilgumu; to sākums ir ar konkrēta notikuma iestāšanos.

Parasti tiesneši termiņus var pagarināt (pagarināmie termiņi). Ja izņēmuma gadījumā ar likumu ir aizliegts pagarināt termiņu, to sauc par nepagarināmo jeb obligāto termiņu.

Tiek izdalīti atjaunojami un neatjaunojami termiņi atkarībā no tā, vai termiņa nokavēšanas gadījumā ir iespējams atjaunot iepriekšējo stāvokli. Parasti termiņi ir atjaunojami, izņēmuma gadījumos, kad iepriekšējo stāvokli atjaunot ir aizliegts, termiņš tiek dēvēts par prekluzīvu jeb fiksētu termiņu. Procesuāli prekluzīvi termiņi ir, piemēram, absolūtais termiņš, kādā var iesniegt pieteikumu par spēkā neesamības atzīšanu vai pieteikumu par lietas pārskatīšanu (ZPO 534. panta 3. punkts).

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Austrijā brīvdienas ir sestdienas, svētdienas, Lielā Piektdiena un valsts svētku dienas. Austrijā valsts svētku dienas ir 1. janvāris (Jaunā gada diena), 6. janvāris (Trīs svēto Kņeņu diena), Otrās Lieldienas, 1. maijs (Valsts svētki), Kristus Debesbraukšanas diena, Vasarsvētku pirmdiena, Kristus Miesas un Asins svētki, 15. augusts (Marijas Debesbraukšanas diena), 26. oktobris (Valsts svētki), 1. novembris (Visu svēto diena), 8. decembris (Marijas bezvainīgās ieņemšanas svētki), 25. decembris (Ziemassvētki) un 26. decembris (svētā Stefana svētki).

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Lielākā daļa noteikumu par termiņiem ir atrodami Civilprocesa kodeksa (ZPO) 123.–129. pantā un 140.–143. pantā un Tiesu organizācijas likuma (GOG) 89. pantā.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Vairumā gadījumu termiņš sākas no datuma, kad izsniegts lēmums, ar ko nosaka termiņu vai ar kuru izraisa termiņa tecējumu; vai arī tas sākas no lēmuma paziņošanas dienas (ZPO 124. pants).

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Jā, atkāpjoties no vispārējā noteikuma, saskaņā ar kuru par izsniegšanas brīdi parasti uzskata lēmuma, ar kuru nosaka termiņa sākumu vai kas izraisa termiņa tecējumu, izsniegšanu vai paziņošanu, elektroniski nosūtītu tiesas paziņojumu un datu izsniegšanas brīdis saskaņā ar Tiesas organizācijas likuma (GOG) 89.a panta 2. punktu ir nākamā darba diena pēc tam, kad dati ir nonākuši saņēmēja elektroniskās kontroles zonā, turklāt sestdienas par darba dienām neuzskata (GOG 89.d pants).

6 Ja termiņa rītējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Lai aprēķinātu termiņu, kas noteikts dienās, neņem vērā to dienu, kurā ir noteikts termiņa tecēšanas sākuma brīdis vai kurā jānotiek konkrētajam notikumam, kas izraisa termiņa tecējuma sākumu.

Termiņi, kas noteikti nedēļās, mēnešos vai gados, beidzas termiņa pēdējās nedēļas vai pēdējā mēneša dienā, kura sava nosaukuma vai numura dēļ atbilst dienai, kurā termiņš sākas. Ja termiņa pēdējā mēnesī tāda datuma nav, tad termiņš beidzas ar minētā mēneša pēdējās dienas beigām.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Dienās izteiktos termiņus skaita kā kalendārās dienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Ņemot vērā to, kā aprēķina termiņus, kas izteikti nedēļās, mēnešos vai gados (sk. 6. un 9. punktu), šis jautājums uz šiem termiņiem neattiecas.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņi, kas noteikti nedēļās, mēnešos vai gados, beidzas pēdējās nedēļas vai pēdējā mēneša tās dienas pusnaktī, kura atbilst pēc nosaukuma vai numura termiņa sākuma datumam (ZPO 125. panta 2. punkts). Ja termiņa pēdējā mēnesī tāda datuma nav (piem., ja viena mēneša termiņš sākas 31. janvārī), termiņš beigsies attiecīgā mēneša pēdējā dienā (minētajā piemērā - 28. vai 29. februārī). Sestdienas, svētdienas, valsts svētku dienas vai Lielā piektdiena neietekmē termiņa sākumu un tecējumu.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā. Ja termiņa beigas iekrīt sestdienā, svētdienā, valsts svētku dienā vai Lielajā piektdienā, termiņš beidzas tikai nākamajā darba dienā (kas nav viena no iepriekš minētajām dienām).

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Pārsūdzības procesā obligātie termiņi tiek apturēti laikā no 15. jūlija līdz 17. augustam un no 24. decembra līdz 6. janvārim. Ja viens no šiem laika posmiem sākas obligātā termiņa laikā vai ja obligātā termiņa sākums iekrīt kādā no šiem laika posmiem, termiņš tiek pagarināts par visu periodu vai par periodu, kas atlicis minētā laika posma sākumā.

Iepriekš teiktas neattiecas uz atsevišķiem īpašiem procesiem, it sevišķi saistībā ar strīdiem par īpašuma tiesību aizskārumiem, uzturlīdzekļiem, izpildes prasībām un pagaidu aizsardzības pasākumiem, kā arī uz termiņiem pārsūdzību iesniegšanai par nokavējuma un atzīšanas spriedumiem.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Principā pārsūdzības termiņi ir atkarīgi no lēmuma veida (spriedums vai rīkojums) un lietas būtības. Strīdus civillietās rīkojuma pārsūdzības termiņš parasti ir 14 dienas, bet sprieduma pārsūdzības termiņš ir 4 nedēļas.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Parasti tiesneši termiņus var pagarināt (pagarināmi termiņi). Izņēmuma gadījumos, kad tiesību akti termiņa pagarināšanu aizliedz, termiņi tiek saukti par nepagarināmiem vai obligātiem termiņiem (piem., pārsūdzību iesniegšanas termiņi).

Visus termiņus var saīsināt, noslēdzot dokumentāri pierādāmu vienošanos starp pusēm. Tiesa var saīsināt termiņu pēc vienas puses lūguma, ja vien minētā puse var pamatot, ka tsāks termiņš ir nepieciešams, lai izvairītos no ievērojama zaudējumu riska, un ka otra puse procesuālo darbību var vienkārši izpildīt tsākā termiņā (*ZPO* 129. pants).

Termiņu var pagarināt pēc pieprasījuma, ja pusei, kas gūst labumu no minētā pagarinājuma, ir nenovēršami vai ļoti nopietni iemesli, kādēļ tā konkrēto procesuālo darbību nevar izpildīt laicīgi, un jo sevišķi tad, ja termiņa nepagarināšanas dēļ tai rastos neatgriezeniski zaudējumi (*ZPO* 128. panta 2. punkts). Termiņus nevar pagarināt, noslēdzot vienošanos starp pusēm (*ZPO* 128. panta 1. punkts).

Uzaicinājumus parsti izsniedz vienam konkrētam termiņam, tāpēc jautājums par "uzaicinājuma" vai "īpašā termiņa" grozīšanu parasti nerodas.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Nē, jo ir svarīgi, lai Austrijas tiesa īstenotu procesuālos soļus laikā.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Parasti, ja puse neizpilda procesuālo darbību laikā, viņai tiek liegts to īstenot (aizliedzošas sekas, *ZPO* 144. pants). Pastāv izņēmumi, piemēram, kā noteikts *ZPO* 289. panta 2. punktā (kas reglamentē neierašanos tiesā, lai liecinātu) un *ZPO* 491. pantā (kas regulē sekas, ja persona neierodas uz apelācijas tiesas sēdi).

Novēloti veiktas procesuālās darbības parasti tiek noraidītas, pamatojoties uz tiesību aktiem, bet dažos gadījumos pretējai pusei par to ir jāiesniedz pieteikums.

Dažreiz bezdarbībai ir specifiskas sekas papildus ierastajām. Tās ir ļoti dažādas. Visnozīmīgākās bezdarbības specifiskās sekas ir tādas, ka civilprocesā tad, ja viena puse nerīkojas, otra puse atsevišķos gadījumos var iesniegt pieteikumu par aizmuguriska sprieduma pieņemšanu (*ZPO* 396. un 442. pants). Kā citus piemērus var minēt: ja abas puses neierodas tiesā, process tiek atlikts vismaz uz trim mēnešiem (*ZPO* 170. pants); ja ar laulību saistītā lietā prasītājs neierodas tiesā, prasību pēc atbildētāja pieteikuma uzskata par atsauktu, neatsakoties no prasījuma kā tāda (*ZPO* 460. panta 5. punkts).

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Lai novērstu tiesiskās sekas, kas rastos sakarā ar termiņa nokavēšanu vai procesuālo darbību neveikšanu, pastāv šādi tiesību aizsardzības līdzekļi.

Iepriekšējā stāvokļa atjaunošana (*ZPO* 146. pants un turpmākie panti) -

Iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu var izmantot, lai novērstu sekas, kas rastos sakarā ar neierašanos tiesā vai procesuālās darbības neizpildīšanu noteiktajā laikā, ja puses vai viņa pārstāvja nespēja ievērot termiņu ir saistīta ar neparedzētu un nenovēršamu notikumu un ja puse vai tās pārstāvis pie tā nav vainojams vai ir vainojams daļēji (viegla nevērība). Pieteikums par šā tiesību aizsardzības līdzekļa piemērošanu ir jāiesniedz 14 dienās no dienas, kad minētais šķērslis tika novērsts.

Iebildums (*ZPO* 397.a un 442.a pants) -

Iebildums ir tiesību aizsardzības līdzeklis aizmuguriska sprieduma atcelšanai saskaņā ar *ZPO* 396. vai 442. pantu. Parasti iebildumi sagatavošanas pieteikuma veidā ir jāiesniedz tiesai, kura izskata lietu, 14 dienās no aizmuguriska sprieduma izsniegšanas dienas (nepagarināms termiņš).

Pārsūdzība (*ZPO* 461. pants un turpmākie panti) -

pārsūdzību par aizmugurisku spriedumu galvenokārt var celt, pamatojoties uz to, ka termiņš nav ievērots, jo ir piemērojams viens no spēkā neesamības pamatojumiem, kas paredzēti *ZPO* 477. panta 1. punkta 4) un 5) apakšpunktā (nepareiza lēmuma izsniegšana vai puses pārstāvības trūkums tiesas procesā). Tomēr pārsūdzība spēkā neesamības dēļ netiek iesniegta kādas puses faktiskā nokavējuma dēļ, bet tāpat kā pārējie tiesību aizsardzības līdzekļi - tiesas kļūdas dēļ, kura bijusi par iemeslu tam, ka puse ir nokavējusi termiņu.

Lapa atjaunināta: 11/03/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.